

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

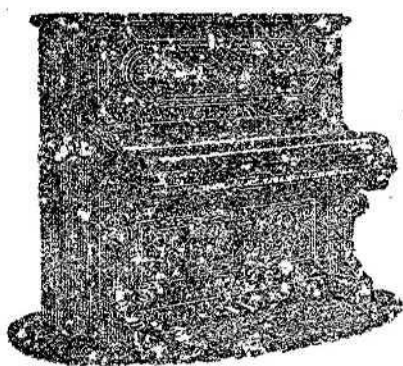
La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell. 4 rals al mes.
Foca. 14 " trimestre.
Un número sol. 5 céntims.
Anuncis á preus convencionals.

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde **150 duros** y son construïts ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n'hi hán 5 pera vendre, á preus econòmichs

Aquesta casa s'encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

— DIRIGIRSE A —

JOAN COMAS FAURA
Rambla, 93. — SABADELL

Turrons lligítims de JIJONA

No hi ha necessitat de comprar lo lligítim turró de JIJONA en taulas especials, ni pagarlos á 6 rals.

En las Confiterías de La Confianza de Vila Germans, Rambla, 63 y carrer de la Rosa, 4 y en la de Francisco Vila, carretera de Manresa, 57; se venen verament lligítims á

5 RALS LA LLIURA

no cal, donchs, gastar 6 rals poguent comprarlos á 5, tant lligítims com los mes lligítims y tant bons com los mes bons.

Al Butlletí del "Círcul Tradicionalista" de Sabadell

En lo darrer número d' aquest *Butlletí* hi trobém una atenta invitació á entaular polémica *franca y racional* sobre 'ls principis del partit tradicionalista, y, com ja sab lo colega que á nosaltres no 'ns dolen prenas, acceptém ja desde aquest moment la discussió, esperant que 'l colega sabrá demostrar en ella lo que diu de *no ser sectario, ni ciego político, sinó un verdadero regionalista, llevado del deseo de trabajar por nuestra amada Cataluña*.

Un prech si que li voldríam fer al colega, creyentlo de caràcter molt noble; y es que 'ls escrits de la polémica per abduás parts se publiquin tots en los dos periódichs íntegrament, á fi de que 'ls lectors d' un y altre s' enterin sense deficiencias del curs de la discussió, quedant al mateix temps inutilisat en absolut lo gastadíssim recurs, sempre tentador en lo polemista, de reproduhir dels escrits del contrincant exclusivament la part que 's considera hábil pera portar l' aygua al seu molí.

Y com siga que 'l *Butlletí* tradicionalista nos prega que 'ns enterém bé, abans de comensar, de sos principis y de sas aspiracions, pera provarli que 'ls coneixém prou á fondo, reproduhim lo següent notable article publicat fa pochs dias per *La Renaixensa*, de Barcelona, pregantli que l' accepti com á base de la lleal controversia que 'ns ha convidat á entaular.

Estém, donchs, á las sevas ordres. Y llegeixis per via d' exposició lo que segueix:

LO CARLISME

La gent jove totjust hem percebut com un eco llunyá de que 'l carlisme inicialment apoyá sas reivindicacions en una cuestió de dret monàrquich, en una especie de plet civil de la realeza á nom del qual s' han vessat en aqueix sigle verdaders torrents de sanch y de llágrimas. Avuy ni 'ls mateixos carlins, prop de setanta anys d' iniciada sa pretensió, casi 's recordan d' aqueix aspecte de son problema, y en los memorials que D. Carlos y 'ls seus partidaris dirigeixen al poble casi ni fan esment ni retreuen sos alegats pera la possessió de la realeza, sinó que fonamentan sa existencia en la promesa d' un conjunt de punts de vista en doctrina política que ofereixen aplicar á la governació del Estat. Si be es veritat que desde son origen ha tingut lo carlisme aqueix caràcter de partit po-

l'itich caracterisat per sa doctrina, s' enlassava aquesta ab una pretensió de millor dret á la ocupació del trono, resultant una barreja que presentava al pretendent com á mitj rey, en quant retreya un dret patrimonial y polítich que personalment reivindicava, y mitj jefe de partit, en quant encarnava principis de política exclusius que deixavan fora de son credo á molts creyents de la reialesa.

Lo transcurs del temps ha mimvat en lo carlisme son caràcter de reivindicació d' un dret personal del pretendent y l'ha conduhit y ha radicat sa forsa en un programa que, al igual que D. Carlos, pot mantenirle qualsevol jefe polítich. Explicació y demostració d' aixó es l' integrisme d' en Nocedal.

Lo carlisme havia aspirat ab sa doctrina á monopolisar lo concepte de la tradició y 'l manteniment de la unitat catòlica en lo pensament nacional. Carli, catòlich y tradicionalista, eran consideradas tres cosas indisolublement juntas, que no podían deslligarse y que ensemps repelian total y absolutament l' esperit nou com á irrelligiós, igualitari, lliberalista, enemic de Deu y de tot principi d' autoritat. Lo clero, 'ls devots de la tradició, los admiradors en la constitució política de las fortas prerogativas de la autoritat, sentían atracció irresistible cap á qui proclamava la exclusiva personificació de sos sentiments y 'ls ostentava ab prerogativas de llinatge real.

Del monopoli relligiós que 'l carlisme pretenia, que tanta controversia va alsar, res ne queda. Qui en bona doctrina catòlica podia aclarir lo punt va declarar que 'l catolicisme no pot ser patrimoni esclusiu d' un partit polítich, y en nom de la religió no 's pot ja predicar lo carlisme. Per altra banda la tradició com element sá y profitós á la continualitat de la història, es cercada avuy desde molts diferents punts de mira per homes de molts distints temperaments, per procediments variats, oferint lo parsament polítich en l' estat actual un denominador comú que es un sentiment orgánich real y positiu en la més ampla y fonda accepció de las paraulas, de restitució á la colectivitat, sense fanatismes vells ni nous, de la influencia natural, llegítima y justa que las anteriors manifestacions del esperit d' un poble deuen tenir en son present y en son pervindre. L' acaparament de la tradició en un sentit raquílich y de prejudici no pot lo carlisme realisarla quan s' obre pas un corrent ampla de entusiasme reflexiu pera reviscolar las nacionalitats que la naturalesa ha produhit en lo curs de la història, que cerca l' arrel del esperit dels pobles en la tradició de sas institucions nacionals pera adecuarlas ab ab pietat de fill al temps en que vivim.

També las llibertats regionals han tingut cabuda en lo programa carli, havent servit á sos fogosos partidaris pera donar relleu al cuadro trist del unitarisme imperaut y pera despertar esperansas en las regions d' Espanya ahont se reb sempre ab simpatia tot lo que sia tornárloshi 'l govern de las cosas de la seva terra. Mes del mateix modo que 'l partit re-

publica federal, per lo desenrotllo que á sa doctrina han imprés los seus capitosts, presenta l' ideal federatiu associat á cert radicalisme social que dona la tónica predominant en lo conjunt de la seva doctrina, lo carlisme intranzigent que en la realitat de la vida conduheix, com totas las concentracions de poder, al cessarisme absolutista, á mans del que han mort sempre y may podrian reviscolar las sanas prácticas de llibertat dels pobles.

Si algún dubta podie quedar respecte á la sinceritat ab que 'l carlisme predica las llibertats regionals en forma de furs y privilegis del Monarca, haurá quedat fos ab la política que don Carlos y 'ls carlins han desenrotllat respecte al problema de Cuba. Qui combat en sech avuy la autonomia de Cuba, no 's comprén que jamay puga concedir ó rogoneixer llibertats polítiques á las regions d' Espanya.

Esmortuhit l' aspecte dinástich, desautorisat lo monopoli relligiós, generalisat y rejuenit lo respecte á las tradicions, y contradits ab actes las oferias de llibertat regional, la subsistencia del carlisme com á partit qual gefe aspira á Rey s' explica per la forsa dels compromisos, per la influencia que 'l personalisme te en lo poble, per lo sediment d' esperit guerrejador y aventurer que ha deixat la historia d' Espanya y per la llegenda d' autorisació y ordre que s' ha fabricat lo carlisme, y que, per fenómeno estrany, ha lograt mantenir, acompanyantla de sagnants guerres civils y de continuadas amenassas de renovarlas qualsevol dia.

Y precisament aquestas passions, residuos del passat, son de las que cal despullarse pera fer l' obra sana y fructuosa. Lo temperament sistematicament belicós y á tothora disposat á imposar per la forsa de las armas las ideas propias, maridat ab la subjecció á un personalisme exaltat fins á concentrar lo pensament y la vida nacional en la voluntat d' un gefe, no poden constituhir bases sólidas pera la obra de reconstrucció d' Espanya y si llevar sempre disposada per tornar á obrir eras de perturbació y desordre.

Lo carlisme viu de passions que realment encara alenan, pero reflexivament no pot aspirar á constituhir una esperansa pel poble ni pera cap classe social d' Espanya ni de sas regions. Pot perturbar y destruhir, però no edificar. Com á negació de lo existent, te materia de critica abonada en los mals presents: com á esperansa del pervindre, es impossible que enclogui las aspiracions generals per la constitució d' Espanya sobre la base del regoneixement de las llibertats dels pobles que la forman.

JAUME CARNER.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sants del dia.—La Concepció de la gloriosa sempre verge Maria mare de Deu qual misteri proclamá la Nació catalana l' any 1394 avans de cap altre nació d' Europa.—S. Eustaqui papa.—S. Vacari martir.—S. Eucari y S. Safroni bisbes.—S. Romanich abat.—S. Patapi solitari y la consagració de S. Zenon bisbe.

La missa en honra de la Imaculada Concepció.

La Epístola es del cap. IV del llibre dels Proverbis.

Lo Evangeli es del cap. XI de S. Lluch.

Parroquia de S. Feliu.—A las vuit comunió general conclusió dels Exercicis y Triduo en honor de la Imaculada, A las deu ofici á tota orquesta ab sermó per lo Rt. D. Joaquim Cornet, á las tres Rosari, á las quatre Corona y Novena á la Purísima y á las set missas per D.ª Maria Valls y Feliu Fontanet Casali.

Parroquia de la Concepció.—Festa Major de la Parroquia. A las vuit comunió general ab plática preparatoria per lo Rvnt P. March Llíró. A las deu, ofici á gran orquesta y sermó per lo Rvnt. P. Francesch de Alló, caputxi. A las quatre Rosari y la funció de las cuarenta Ave-Marias, Trisaji Maria cantat per lo chor de Fillas de Maria y sermó per lo Rvnt. D. Rafel Porter, acabantse ab lo cant de lletretas.

NOVAS

Parlant de la protesta carlista, diu *El Imparcial*, *periódico de mayor circulación de España*, «que es imposible lo que pretenden los carlistas solicitant la autonomía de las regiones, per quant no pot ser gobernada Cuba igualment que Navarra, per exemple.»

Home, justament per aixó es de necessitat la autonomia. Si confessa l'*Imparcial* l'impossibilitat de governar ab unas mateixas lleys y ab uns mateixos procediments regions tant diferentas com l'isla de Cuba y Navarra, no mes distintas que Andalucía y Catalunya, ergo, la imperiosa necessitat de la autonomia que solicitan ab mes ó menos variants, regionalistas, carlistas y federals.

Son un colmo de frescura aquestos diaris centralistas madrilenys. Combaten la autonomia y la combaten ¡infelissos! ab las mateixas armas que serveixen per regoneixer la seva imprescindible necessitat.

¡Com no saben de que se las heuen!

Avuy á la nit la orquesta *Muizins* donará un extraordinari concert en lo local de la *Academia Católica*.

Es casi segur que 'l prop·vinent diumenge comensará á funcionar la cuyna económica que ab lo nom de «Restaurant de Sant Joseph» está instalantse activament en lo carrer de Gracia. Ab aquest obgecte se repartirán avuy unas circulars redactadas en catalá donant compte al públich de tant caritativa empresa y excitantlo á que contribuheixi ab sas al·moynas y sa protecció á l'èxit que n' esperan confiadamant sos iniciadors.

No cal dir que LO CATALANISTA fá vòts pera qu' aixís siga, posantse de moment, á la disposició de la Junta iniciadora, per tot quan pugui ser útil á tant benéfica institució.

Ab motiu de la diada d' avuy, sembla que la major part de frayres han empalmat la fira del diumenge y dilluns ab aquesta festa, continuant

la Rambla en gran part, presentant la nota característica d'aquests dies.

Editada per lo setmanari *L'Atlántida*, s'ha publicat la traducció de la darrera obra d'en Mistral *Lo Poema del Rosé*, feta en vers català per lo jove y malaguanyat escriptor en Joseph Soler y Miquel.

La casa editorial de música de don Rafel Guardia de Barcelona, ha publicat un coro descriptiu á veus solas, compost per lo mestre Gandi, titulat *La Sega*, lletra de don Pelay Briz. La citada obra está escrita á quatre parts é hi campejan melodías que s'avenen molt ab lo carácter de la lletra, essent en conjunt una composició inspirada, de treball molt apropiat pera 'l lluhiment de nostras societats corals.

En los baixos del ed'fici de nostre Ajuntament se ha possat un *edict*e anunciant la subasta de una casa del carrer de la Serra, de Sentmanat, pròpia de Teresa Soler y Padró.

Los balls que tingueren lloch ahir en lo Circol Sabadellés y Centro Industrial, se vegerent molt concorreguts. Los programas conflats en lo primer per la orquesta *Muixins* y en lo segon per la de los *Fatxendas*, foren molt variats y aplaudits.

Heus aquí las adquisicions qu'ha fet lo Museu Episcopal de Vich durant lo mes de Novembre:

Si no per la quantitat, per la qualitat dels objectes entrats es memorable lo mes passat, puig s'han colocat exemplars d'indiscutible importancia per la ciencia arqueológica. Aixís ha sigut molt admirada un alba sacerdotal de lli magníficament conservada, ab son parament de seda de barras grogas y vermellas. No han cridat menos l'atenció un curiós caputxó de lli blanch ab borletas de seda y creus bordadas en sedas y or, y variis trosos de galons ó franjas d'or ab característich dibuix. Y al valor arqueològich d'aquets exemplars s'ha de juntarhi l'històrich, puix formaren part dels ornamentals pontificals ab que fou enterrat un Bisbe de Vich del sigle XIII.

També cridan l'atenció, per esser objectes molt escassos y per llur forma, un calzer y patena de peltre, aquell ab adornos geométrichs y aquesta ab restes d'una creu al centre, trobats en una sepultura que 's descobrí en una població de la Costa. Semblan pertáner al sigle XII.

Igualment s'han colocat tres hermosas butllas del sigle XVI ab miniaturas italianas; un bonich picaportas de ferro forjat, ab una figureta que apar del sigle XV; una magnífica asafata d'asofar ab dibuix y llegenda nova, que ha depositat lo Capítol Catédral; un polieromat pot d'

apotecari de gust italià y procedent del pahís, que ha regalat lo senyor D. Rafel Puget, y una pebrera y un plat xocolater de ceràmica catalana.

La important societat «Orfeó Català» donará diumenge vinent á las quatre de la tarde un concert extraordinari, en lo que cantarà las diferentes composicions que va interpretar en lo concurs internacional d' orfeons de Nissa y que li van valguer distincions merescudissimas.

En lo teatro Principal se posarán en escena avuy á la nit, per la companyia que dirigeixen los Srs. Guzman y Alvarez, las sarsuelas en un acte *Los Africanistas*, *Tiple en puerta* y *Los Cocineros*. En las dos últimas hi pendrá part la aplaudida tiple D.ª Sofia Romero.

Diu *El Globo* que si 's fá una liquidació de comptes, podriam per ella arribar á sapiguer quin dret te á ovacions y entussiasmes un general que, com lo marquès de Tenerife, cap partit ha pogut treurer d' un exércit de 150. 000 homes.

Pensa molt malament lo diari madrileny si creu que cap partit n' ha tret gy 'ls innumerables bultos d' equipatatje que va dur de Cuba?

Alguna cosa seria.

Lo divendres, dia 17, á las nou del vespre, tindrà lloch lo solemne acte inaugural del present curs en l' Ateneo Barcelonés. Lo secretari del any anterior don Enrich Prat de la Riba donará lectura de la memoria ressenyant los treballs realissats durant aquell período y 'l president actual lo catedràtich de la Facultat de Dret d' aquesta Universitat don Joan J. Permanyer llegirá 'l discurs inaugural.

No deixa d' esser graciós lo que está passant á La Figuera, poble de la provincia de Tarragona. Allí per lo que 's veu ningú está per sacrificar-se pels altres; no hi ha qui vulgui ser regidor, ni forsa humana que fassi surtir á un figuerench de casa seva pera depositar lo vot en las urnas electorals. En vista de que pel Maig á las eleccions municipals no hi va anar ningú, se disposá que 's repetís la funció á darrers del mateix mes y com que doná igual resultat, se feren novas tentativas durant los mesos de Juny y Juliol. Pero 'l poble seberá de La Figuera no doná senyals de vida.

Los vuyt regidors que hi havia en aquell municipi se troban avuy en lo següent estat: dos desempnyan los càrrechs de Jutje y Fiscal municipal, dos més ho son suplents y dos han fugit de la població, ddixantne senyors absoluts al Alcalde y á l' altre regidor. Aquestos carregan ah tot lo pes de la administració y representació de La Figuera.

Sembla que aixó plau als figuerenchs y fins al governador de la provincia, que per are no hi diu res.

Havém rebut lo *Butlletí* de l'Acadèmia C.tòlica d'aquesta ciutat corresponent á aquest trimestre, y del qual nos 'n ocuparém en lo vinent número.

TELEGRAMAS

Madrid, 7, 10'30 m.—Se sab ja 'l contingut del misatge del President dels Estats Units á las Corts. Per lo que respecta á Cuba hi han bonas impresions, donchs á mes de declarar que correspont al President y no á las Cambras pendrer una resolució definitiva manifesta la confiança de s' acabi aviat la guerra ab motiu de la concessió de la autonomia que acaba de verificar lo govern espanyol.

Las impresions aquí á Madrid són generalment bonas, augmentant la confiança d' una próxima pau tan desitjada.

Lo general Arolas, segons telégramas de Cuba està malalt d' una *erissipela*. També se sab que 'l poblat de Guisa ha sigut recuperat per nostras tropas sense grans esforços.

Madrid, 7, 5'50 t.—En lo Circol Conservador s' ha reunit la Comissió nomenada pera perpetuar la memoria de 'n Cánovas, acordant resoltament la creació d' una estàtua. Ab la que li vol aixecar la colla romerista serán duas si es que de las barallas del partit no 's queda sense cap.

Pera las vacants que hi ha en la Academia de la Historia s' assegura la elecció entre altres del senyor Silvela.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa	33'15 d.
» á la vista	33'50 p.
Paris. » » »	32'90

Notas oficiales

AJUNTAMENT CONSTITUCIONAL DE SABADELL

Aquest Ajuntament desitja adquirir en arrendament un edifici á propòsit pera Escolas de noyas ab subjecció al plech de condicions que obra 'n aquesta Secretaria Municipal.

Y havent acordat verificarlo per medi de subasta que tindrà lloch en aquestas Casas Consistorials lo dia 20 del corrent á las 11 del dematí, 's fa públich á fi de que arribi á coneixement dels que desitjin interessarse en dita subasta, á quins s' adverteix que lo tipo máxim jutjat com á preu anual del lloguer es la quantitat de 680 pessetas no admetentse per consegüent proposicions que excedeixin de dita quantitat.

Sabadell 7 Dosembre de 1897.—Lo Alcalde, Joan Vivé Salvá.— Lo Secretari, Gonzal Ribas.

Teatro Principal.— Està en venda un dels millors palcos del 1.er pis d'aquest Teatro. En la Administració d'aquest diari donarán mes details.

Pianos. — Afinacions y reparacions
E. LLADÓ
Calderón, 18. — Sabadell

Imprenta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.— SABADELL.